

TIP Genel Sekreteri Nihat Sargin
ve
TKP Genel Sekreteri Haydar Kutlu
davası

İDDİANAME

– Özet –

BEM yayını

TÜRKİYE SOSYALİSTİK İSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

İÇİNDEKİLER

YAYINCININ ÖNSÖZÜ	2
İDDİANAMENİN ORJİNAL KAPAK SAYFASI	3
BÖLÜM-I : İDDİANAME	4
Davacı, sanıklar ve isnat edilen suçlar	4
İddia konusu partiler hakkında	5
Sanıkların özgeçmişleri	11
Olay	11
Deliller	16
Sonuç ve istem	17
BÖLÜM-II: TAKİBATA MAHAL OLMADIĞINA DAİR KARAR	19

YAYINCININ ÖNSÖZÜ

Türkiye Birleşik Komünist Partisi'ni yasal olarak kurmak amacıyla 16 Kasım 1987 günü politik göçmen olarak yaşadıkları yurt dışından Türkiye'ye dönen ve derhal tutuklanan Türkiye işçi Partisi (TİP) Genel Sekreteri Nihat Sargın ve Türkiye Komünist Partisi (TKP) Genel Sekreteri Haydar Kutlu hakkında Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Savcılığının hazırladığı iddianamenin yazını 11 Mart 1988 günü tamamladı.

DGM'ye sunulan dava dosyası 231 sayfa tutan bu iddianameden ve 11 klasör içinde toplanan 5.000 sayfalık evrak ve belgeden oluşuyor.

Savcılığın hazırladığı iddianamenin kamuoyunda uyandırdığı geniş ilgiyi gözönüne alarak, 231 sayfalık bu belgeyi özetleyerek yayınlıyoruz. Özetlemeyi yaparken, iddianamenin dayandığı genel mantığı olabildiğince eksiksiz bir biçimde okura aktarmayı hedefledik. Bu nedenle de, iddianamenin "İddia konusu partiler hakkında", "Olay" ve "Sonuç ve istem" bölümlerini hiç bir özetleme yapmadan olduğu gibi aktardık. Diğer bölümleri ise içinden parçalar seçerek derledik. Bu biçimde özetlediğimiz bölümlerin başında ya da sonunda [...] işaretleri arasında ve *italik* yazıyla o bölüm hakkında açıklayıcı notlar koyduk.

DGM Savcılığı bu iddianameyle TİP ve TKP genel sekreterleri dışında 14 kişi hakkında daha dava açtı. Bu 14 kişi arasında iki genel sekreterin avukatlarından Atilla Coşkun ve Rasim Öz de yer alıyor. Bu avukatlardan biri "TKP üyeliği" ile, diğeri ise "suç olan fiili övmek" ile suçlanıyor. Otomobil-İş Genel Sekreteri dışında kalan diğer sanıklar ise 12 Eylül darbesi sonrasında çeşitli "TKP davalarında" yargılanmış, kimileri 15 yılı bulan ağır cezalara mahkum olmuş, kimileri de beraet etmiş kişilerden oluşuyor. Bunlar şimdi aynı suçtan ikinci kez yargılanacaklar. DGM'de açılan bu davanın temel sanıkları genel sekreterler olduğundan, iddianameyi özetlerken diğer sanıklara ilişkin bölümleri bu özetlemenin dışında bıraktık.

İddianamenin içeriği dışında ilginç olan bir başka yanı da "türkçesi"dir. Okurun iddianamenin bu yanını da görebilmesi için, özetleyerek aktardığımız bölümleri imla hatalarına dahi dokunmadan olduğu gibi aldık.

B E M
Birlik Enformasyon Merkezi

T.C.
ANKARA DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET SAVCILIĞI

İ D D İ A N A M E
V E
TAKİBATA MAHAL OLMADIĞINA DAİR KARAR

"Y A S A D I Ş I"
"TKP" VE "TİP"
NABİ YAĞCI İLE A. NİHAT SARGIN
VE ARKADAŞLARI

H A Z I R L A Y A N L A R

Nusret DEMİRAL 12725
Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı

A. İhsan ALPMAN 13945
Ahmet TERCÜMANOĞLU 15236
Tevfik HANCILAR 16466
Ülkü COŞKUN 976 - Yd - 9
Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcı Yardımcıları

İDDİANAME

HAZIRLIK NO : 1987/192
(1987/193 - 1988/9, 13, 21, 22)
ESAS NO : 1988/16
İDDİANAME NO. : 1988/12
TAKİPSİZLİK K.No : 1988/12

ANKARA DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
BAŞKANLIĞINA
VE
TAKİBATA MAHAL OLMADIĞINA DAİR
KARAR

BÖLÜM - I
İDDİANAME

DAVACI : K.H

SANIKLAR :

SANIK (1) : NABİ YAĞCI (P.A. : HAYDAR KUTLU) :Musa oğlu, Naciye'den doğ-
ma 1944 Doğumlu, Tokat Niksar Hocaahmet Mah. nüfusuna kayıtlı, Tür-
kiye'de ikametgahı yok, yurtdışında Federal Almanya Devletinin Batı Ber-
lin Diesel Strasse 7/3 adresinde oturduğunu söyler, gösterilen suçlar-
dan TUTUKLU.

SANIK (2) : AHMET NİHAT SARGIN : Mustafa Fahri oğlu, Aliye'den doğma, 1926
Doğumlu, İstanbul Fatih Şehremini Ereğli Mah. nüfusuna kayıtlı, istanbul
Kuzguncuk Paşalimanı Cad. no. 109'da bulunur, Belçika Brüksel Rue An-
toine Gautier 54 Brüksel adresinde oturur olduğunu söyler, gösterilen
suçlardan TUTUKLU.

SUÇLARI : Yasadışı TKP'nin (TİP'in) Genel Sekreteri ve TBKP'nin kurucularından
olmak, Marksist-Leninist bir düzene bağlı Devlet ve İdare şeklinin Türkiye'de
kurulmasını amaçlamak ve dolayısıyla;

1) Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde, tahakkümünü tesis
etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket için-
de müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi biri-
ni devirmeye matuf yasadışı bir parti kurmaya tevessül etmek ve
bu yasadışı partinin faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare etmek
ve bu hususlarda yol göstermek suretiyle,

İki yasadışı partinin sevk ve idaresini üstlenerek, (a) Yasadışı TKP'nin
(TİP'in) Genel sekreterliği görevini sürdürmek, (b) Yasadışı TBKP'nin
kurulmasına tevessül etmek,

2) Yayın yoluyla;

(a) Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis
etmek veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak yahut memleket için-
de müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini
devirmek veya devletin siyasi ve hukuki nizamlarını topyekün yoket-
mek için toplantılarda konuşmalar yapmak ve yurt dışında yayımlayıp
yurt içine gizlice yasal olmayan yollardan soktukları yayın vasıtaları
ile bu yönde propopagandalar yapmak,

- (b) Anayasa'nın tanıdığı kamu haklarını, ırk mülahazası ile kısmen veya tamamen kaldırmayı hedef tutan veya milli duyguları yoketmek veya zayıflatmak için yurt dışında yayımlayarak yurt içine gizlice yasal olmayan yollardan soktukları yayın vasıtaları ile bu yönde propogandalar yapmak,
- 3) Devletin hariçteki itibar ve nüfuzunu kırarak şekilde Devletin dahili vaziyeti hakkında yabancı bir memlekette asılsız, mübalağalı veya maksadı mahsusa müstenit olarak yurt dışında yayımladıkları ve yurda gizli yollardan soktukları yayın vasıtaları ili milli menfaatlere zarar verecek bir şekilde faaliyette bulunmak,
- 4) Kanunun cürüm saydığı bir fiili açıkça övmek ve iyi gördüğünü söylemek ve halkı kanuna iteatsizliğe ve sınıf, ırk,din,mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etmek, ve bu tahriki umumun emniyeti için tehlikeli olabilecek bir şekilde yapmak,
- 5) T.C. Cumhurbaşkanına yurt dışında yayımladıkları ve yurda gizli olarak yasal olmayan yollardan soktukları yayın vasıtaları ile hakaret etmek,
- 6) T.C. Hükümetinin manevi şahsiyetine yurt dışında yayımladıkları ve yurda gizli olarak yasal olmayan yollardan soktukları yayın vasıtaları ile hakaret etmek.

SUÇ TARİHİ : 1.5.1984 - 15.11.1987 tarihleri arasında.

GÖZETİM TARİHİ : 15.11.1987 - 5.12.1987

TEVKİF TARİHİ : 5.12.1987

TATBİKİ İSTENİLEN KANUN MADDELERİ :

TCK. 141/1, 142/1-6, 142/3-6, 140, 312/2-3, 158/2-3, 159/1, 69, 71, 74, 31, 33, 40 (gösterilen miktarda).

DELİLLER : Sanığın; "Emniyet makamlarında, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığında ve Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Yedek Üyeliğindeki samimi ikrarları, elde edilen Atılım, Yol-Amaç, Sol Birlik dergileri, broşürler, bildiriler" İddianamede açıklandığı üzere diğer sanıkların atıfları ve evrak münderecatı.

[Bu bölümde daha sonra diğer 14 sanığın durumları da aynı şekilde ele alınıyor.]

İDDİA KONUSU PARTİLER HAKKINDA

Tarih boyunca Türk Milleti bağımsız yaşamış ve her şekil ve şartlar içinde bağımsızlık mücadelesi vermiştir. Tarih boyunca bağımsız yaşayan hak ve hürriyetleri için savaş vermiş bulunan, Türk Milleti 19 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal ATATÜRK'ün samsun'a çıkmasıyla, son olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kurmak için İstiklal Savaşı'nı geliştirmiş ve dolayısıyla sonuçta yine bağımsız,Türklüğe yakışır bir şekilde hukuk düzeni içinde Türk Devleti'ni kurmuştur.

Bu devletin ilk anayasası olan 1924 Anayasasının geliştirilerek 1946'da çok partili bir seçim sistemi benimsenmiştir.

Geçen zaman içinde 1961 - 1982 Türkiye Cumhuriyeti anayasaları gelişen yaşam ortamına yakışır şekilde kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur.

1946 yılından 12 eylül 1980 tarihine kadar geçen zamanda Türk Milletinin bağımsızlığı ve bu yoldaki mücadelesi hariçten ve dahilden yasadışı güçler tarafından engellenmeye çalışılmıştır.

Her üç Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, esasını "Yurtta Sulh Cihanda Sulh" ilkesinin, milli mücadele ruhunun, Türk Milletinin egemenliğinin, Atatürk Devrimlerinin teşkil ettiğini görmekteyiz.

Yine bunun yanında Anayasalar milletin bölünmezliği, devletin bütünlüğü üzerine kurularak, anayasalarda insan hak ve hürriyetlerine geniş yer verilmiştir.

Bu hürriyetlerin kullanılmasında; kötüye kullanılmaması ögesi esas prensip olarak benimsenmiştir. Temel hak ve hürriyetlerin özü, sınırlanması ve kötüye kullanılması her üç anayasamızda geniş kaidelere bağlanmış ve dolayısıyla demokratik düzen ve bu düzen içindeki sosyal yapıda anlatımı açık açık yapılmıştır.

Anayasalarda belirtilen bu hürriyetlerin, hiçbir zaman Cumhuriyeti ortadan kaldırmak, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyetinin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak, veya din, dil, ırk ve mezhep ayırımı yaratmak veya sair herhangi bir yoldan bu kavram ve görüşlere dayanan devlet düzenini kurmak amacıyla kullanılmasına yer yoktur. Aykırı hareketlere uygulanacak cezalar da kanunda gösterilmiştir.

19 Mayıs 1919 tarihini takip eden zaman içinde devamlı saf dışı bırakılan ve her anayamızda, Türkiye Cumhuriyeti Devleti için hiçbir şekilde benimsenmeyen ve daima reddedilen,

"Yalnız bir sınıfa hak tanıyan, ferdi mülkiyeti kabul etmeyen, gerek istihsal, gerek istihlakta mülkiyetin tamamen ortadan kaldırılması, emlak ve servetin müşterek hale getirilmesi, iktidarı ele geçirmek ve muhafaza edebilmek için sermayenin kuvvetinin yok edilmesi, bunun da gerçekleştirilmesinde proleter ihtilalin temini ve bu yolda çalışılmayı gaye edinen"

düşünce, diğer deyimle Marksist-Leninist düşünce ve bu düşünceyi açıklayan komünist düşünce Türkiye Cumhuriyeti kanunlarında cezalandırılmıştır.

Her üç anayasamızda da "Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün" olduğu açık açık açıklanmış bulunan kaide karşısında, komünist düşünce içinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin bir değişikliğe tabi tutulmaması esas kabul edildiği görülmektedir.

İşte Marksist-Leninist ve bunun amacı komünist düşünce ve bu düşünce içinde bir devlet kurulmasını gaye edinen harekette, mağdur Türkiye Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti'dir.

Bir müellif yaptığı ayırımındaki tehlike suçları bu tür suçlardır.

Bu tip suçlarda netice husule gelsin veya gelmesin failin cezalandırılması gerekmektedir. Çünkü, Devletin ana yapısını, sosyal düzenini ortadan kaldırmak için çalışmalar yapılmaya başlanılmıştır. Sonucu beklemek artık bir fayda getirmez. Çünkü sonucu beklemek demek iş işten geçecek demektir.

Yine komünist düşünce Marksist teorinin yol gösterdiği siyasal bir düşüncedir. Bu düşüncede sınıf mücadelesinin örgütlenmesi ve her ne suretle olursa olsun bir sınıf egemenliğinin esas alınarak devletin ele geçirilmesidir. Eger bir parti varsa, yasal veya yasadışı olsun parti programının özü bu şekilde oluşur. Kesin düşünce budur.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, kuruluşundan Türkiye Komünist Partisi yasadışı çalışmalarını bir devletin hudutları içinde ve devletimiz hududuna yakın şehrinde oluşturmaya çalıştığı malumdur. Devletimizin kurulduğu günden bu yana bu çalışmaların yine başka bir devlet hudutları içinde süregeldiği herkesçe bilinmektedir. Bu çalışmalar yurt içinde, aynı düşüncede olanlar tarafından zaman zaman eyleme dönüştürülerek sonuca gidilmek istenmiş, ancak yakalanan zanlılar ilgili mahkemelerce de muhakeme edilerek cezalandırılmışlardır.

1982 Anayasamızda, 14 üncü maddede açıklandığı üzere "Temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması" başlığı altında T.C.K.nun 141-142-143 maddelerinde komünist sistem devlet şekline ve devlet düzenimize göre kabul edilmemektedir. Aksi hal cezalandırılmaktadır.

1982 Anayasamızın 14 üncü maddesi aynen:

"Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, din ve mezhep ayırımı yaratmak veya sair herhangi bir yoldan bu kavram ve görüşlere dayanan bir devlet düzenini kurmak amacıyla kullanılamazlar.

Bu yasaklara aykırı hareket eden veya başkalarını bu yolda teşvik veya tahrik edenler hakkında uygulanacak müeyyideler, kanunla düzenlenir.

Anayasanın hiçbir hükmü, anayasada yer alan hak ve hürriyetleri yok etmeye yönelik bir faaliyette bulunma hakkını verir şekilde yorumlanamaz."

denilerek açık açık anayasal düzene karşı, Marksist-Leninist doğrultudaki komünist düşünce ve buna bağlı tavır ve hareketlerin tamamıyla reddedildiği görülmektedir.

Komünizm sistemi içinde düşünülen ve söyleşi içinde açıklanan anlatımları şöyle sıralayabiliriz.

Öncelikle bu sistemi benimsemiş, devlet yaşamını görmüş kişilerin anlatımları şöyle;

"Komünizm prensibi, bizimle beraber olmayana ölümdür, orta yol yoktur."

"Yapılan tavsiye; birincisi ihtilale yakışır şekilde paraları alıp onları zayıf düşüreceksiniz. İkincisi, korkutacaksınız."

"İnşallah aklı başında bir başkan ortaya çıkıp mucize yaratarak dünyayı bu komünist tehlikesinden kurtarır."

"Kabiliyetli, girgin ve müteşebbis olan herkes onlara göre faşisttir. Ölmesi gerekir."

"İşkence yapanlar, cahil ve hür hayat imkanlarından faydalanıp muvaffak olmayan yaratıklar-
dır."

"Bizden istenen proleterya diktatörlüğünü gerçekleştirmektir."

"Tahsil ve kaliteye bakılmaksızın her sorumlu mevkiye bir komünist yerleştirilecektir."

"Kapitalist ülkelerde yaşayan komünistlere, sosyalist memleketlere gidip iltica etmelerini tavsiye ederim. Kapitalizmin kötülüğünü ispatlamak için her yerde hüsnü kabul görecektir, fakat maalesef çürüyen ve ölen kapitalizmden kaçana tesadüf edilmiyor. Halbuki komünist memleketlerden binlerce kaçan var."

"Komünizmin iyisi kötüsü yoktur. Komünizm işçiyi istismar eden korkunç bir diktatörlüktür. Komünist memleketlerde yaşayan hayat seviyeleri düşük ve hürriyetten mahrum insanlar bunun en iyi misalidirler."

"Komünistler, kendileri gibi düşünmeyenlere ve dediklerini yapmayanlara her türlü işkenceyi yapmaktan çekinmezler."

"Komünistler, propogandalarında insanların haysiyet, fazilet ve hürriyetlerinden kurtarılmasında kendilerini kurtarıcı gibi göstermekte ustadırlar."

Onsekizinci asırdan sora milletlerarası ticarete inkişafı, sanayi gelişmeler istihsal ve istisalat için motorlu araçların kullanımı, çalışma ortamında değişiklikler getirmesi ile tabii ki işsiz-

leri çoğalttı. İşçiler fabrikalarda geniş bir çalışma arkına mecbur bırakıldılar. Arz ve talep uyumsuzluklarının, yeni bir düzen aranmasını zaruri kılmaları ile bazı felsefi ve siyasi tercih yerine ekonomik tercih yapılmaya başlandı. Sonuçta bundan sonraki siyasi içtimai teşekkül gözden geçirildiğinde,

Üç ayrı ve grup düşünceyi oluşturdu. Ancak bu üç düşünceye de birleşik sistem hepsinin mülkiyet sistemine mualif kalışıdır.

Bu üç sistemi şöyle dizebiliriz.

"Sosyalizm, Komünizm, Anarşizm."

Bu üç sistemde ferdi mülkiyetin yerine müşterek mülkiyeti koymak düşüncesi hakim olmaktadır. Konumuz Komünizm olduğuna göre bu sistemde öncelikle şunları söyleyebiliriz.

"En geniş manası ile komünizm, envalde birliktir. Herkes cemiyet ve onu temsil eden Devlet hesabına çalışır. Herkesin Devlet besler, devlet bakar. Hususi mülkiyet yoktur, Müşterek mülkiyet vardır."

"Lenin kendi eserinde; 'Halkın bütün sınıfları arasına nazariyeci, propogandacı, tahrikci ve teşkilatçı olarak sokulmalıyız. İşçi sınıfının tamamını yetiştirmek suretiyle işçileri bütün beşeriye-ti her türlü zulüm ve tazyikten kurtarıcı rolleri hazırlamak lazımdır. Halka daha da yaklaşalım. Halkın aşağı tabakalarına, kütlelere, memurlara, köylülere yaklaşalım. Sadece kendi tarafımızdan kazanmış olduklarımız değil, aynı zamanda ihtilalci sosyalistleri takip edenlere, partisizlere, henüz şuursuz bulunan elemanlara da yaklaşalım.' demek suretiyle partinin kuruluşunu ve genişleyip sonuca gitmesini kendisine göre açıklamaktadır."

Yine bilindiği üzere Komünistlik;

"Bir içtimai, iktisadi ve siyasi sistemdir."

Fakat maddi manevi bütün kuvvetini bu fikri canlı ve taze tutmakta ısrarlı devletlerden almaktadır. Asıl bu itibarladır ki, mücadelesi sözkonusudur.

Komünistliğin tarihi gelişimini anlatım içine almamakla birlikte, bilinmelidir ki, Platon'da (Eflatun'da) Sosyalist düşüncenin, Alman Sosyalist Kollektivist Karl Marx'a kadar geçirdiği tekamül çok büyük önem taşımaktadır. Bazen Sosyalizm, Bazen Komünizm, bazen de Anarşizm şeklinde tecelli eden, sistemde; müşterek düşünce her zaman müşterek mülkiyet gayesini taşır. Günümüzde bilimsel sosyalizm, bilimsel komünizm anlatımları da gözler önüne serpiştirilmektedir. Zira Devleti ele geçirmek için bu sistemlerde her değişik yol önem taşır. Sonuçta Devlet elde edilsin de sonra da düşünce ve sistem geliştirilebilir kaidesi kabul edilmektedir.

Komünistlik dış devletlerde nasıl ve ne şekilde kabul görmüş ve bu sistemin o devlet fertlerinden nasıl geliştirilmiş olduğuna da kısaca gözatmakta fayda görüyoruz. Zira konumuzun karışıt tavrını açıklayabilmek için bu yönde de anlatım içine girmekte sanıkların hallerini çizmiş olabileceğimizi sanıyoruz.

Örneğin;

Amerika Birleşik Devletlerinde zorlu bir mücadele yapıldığını söyleyebiliriz. Komünistliği kabul eden ve dünyaya bu sistemi yaymaya çalışan Devletin yakınında bulunan memleketlerde, komünist partilerin faaliyetlerine müsaade edilmediği aşikardır. Fakat Amerika, İngiltere, Fransa, İtalya gibi devletler tamamiyle komünist faaliyetleri önledikleri söylenemez.

Amerika'da 1954 dolaylarında Ayan Meclisi Komünist Parti faaliyetlerini kanun dışı kabul etmiştir. Yine bunun karşısında Federal Tahkikat Bürosu Direktörü ile Başsavcı çıkarak bu karara itiraz edip sonuçlanmasını önlemiş bulunmaktadır. Ancak Amerikan halkının komünistlere karşı kendileri açık bir şekilde tavrı aldığı herkesce bilinmektedir.

İngiltere'de Komünist Partisi 1920'lerde teşekkül etmiş olmasına rağmen bugüne kadar ak-

tif bir ortam bulamamıştır. Dünyada Komünist Partisinin en serbest çalıştığı yer İngiltere'dir. Bu partiyi Sosyalist İşçi Partisi engellemektedir.

İtalya'da Komünizmle sürekli mücadele edilmiştir. Buna rağmen İtalya'da Komünist Partisi güçlü bir parti niteliğini muhafaza etmektedir. İtalya'da bu parti nedeniyle iktidar hiçbir zaman istikrarlı olmadığı da gözlenmektedir.

Fransa'da, siyasi hadiselerde komünistlerin güçlü olduğu sezilmektedir. Buna rağmen komünistlerle mücadele halen sürmektedir. Fransa'da Sosyalist Parti faaliyeti 1893 yıllarında başlamıştır.

Komünistlerin en sinsi faaliyetleri Orta Şarkta görülmektedir. Orta-Doğu memleketlerinde komünistler büyük ölçüde irtica unsurlarından faydalanmaktadırlar,

Pakistan, İran, Afganistan, Irak, Suriye, Mısır ve Ürdün'de bu faaliyetleri görmekteyiz.

Faaliyetlerinde sonuca Afganistan'da giden komünistler, kurdukları Komünist Rejimi Afganlılara zorla kabul ettirmeye çalıştıkları artık herkesce bilinmektedir.

Komünist bir rejimin bir Devlete neler getireceğini bugün Afganistan'daki olaylarla, herkes kesin olarak görmekte ve izlemektedir. Komünizmin girdiği ülkelerde anarşinin ne boyutlarda olduğunu görmemek kabil mi?

Türkiyemizde Komünizmin ne şekilde doğduğu, ve geliştiği sorusunu cevaplandırmaya gelince:

Bizde Komünist Partileri 1920 yıllarında açık açık faaliyetleri görülmeye başlandığını söyleyebiliriz.

27 Zilhicce.1274 tarihli Ceza Kanununda Komünist Partileri ve Komünizm hakkında bir hüküm görmek kabil değildir. Bu kanun 1808 tarihli Fransız Ceza Kanunundan iktibas edilmiştir. Osmanlı imparatorluğunun Tanzimat faaliyetlerinin bir sonucu olarak bu Kanunu görüyoruz. 1858 yıllarına rastlamaktadır.

1926 yılında kabul ettiğimiz ilk Cumhuriyet Ceza Kanunumuz İtalya'dan iktibas edilmiştir. Bu Kanundaki 141-142 nci maddeler zamanla değişikliklere uğrayarak Komünizmin seyrine göre açık hükümleri getirmeye çalışılmıştır.

İlk Komünist düşünce; Simavlı Bedrettin isimli kişinin kurduğu bir mezhepte sezilmektedir. Simavlı Bedrettin bir Türk ile bir Yahudi bularak bunlarla beraber İzmir Körfezi, Karaburun, Asya ve Avrupa kıtalarına yaydığı bu mezhepte;

"Müsavat ve Kadınlar Müstesna herşeyde iştirak"

Bu mezhepten olanlar şöyle derlerdi...

"Ben senin evinde kendi evim gibi otururum... Sen de benim evimde oturur esvabımı giyer, silahlarımı, arabalarımı kullanırsın yalnız kadınlar müstesnadır" görüşünü açıklamışlardır.

Çelebi Sultan Mehmet bunları soradan yakalatıp astırmıştır.

Tarihte, simavlı Bedrettin hadisesi bize; komünizmle cehaletin ve irticain nasıl bağdaşabileceklerine güzel bir misal teşkil eder.

Komünizm fikirleri Platon'dan (Eflatun'dan) beri mevcut olmak itibarıyla çok eskidir. Tatbikatını Lenin ile Rusya'da görmekteyiz.

Yeşil Ordu namıyla ilk Komünist Cemiyeti; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Ankara'da açılmasından sonra 1920 yıllarında Genel Sekreterliğini Hakkı Behiç Bey'in yaptığı bir cemiyettir. Mustafa Kemal'in itimatını kaybeden bu cemiyet aynı yıl içinde dağılmıştır. Çerkez Ethem ve kardeşleri de bu cemiyete girmişlerdir.

Ankara'da resmen ilk kurulan Komünist Partisi, yine Ankara'da Hakkı Behiç ve Mustafa Kemal imzalı 26.10.1920 tarihli 591 Sayılı şifre ile Komünist Parti 18.10.1920 tarihinde kurulduğu bildiriliyordu. Otuz kişilik bir heyeti bulunan bu partinin Umur-u Askeriye şubesi de bulunmaktaydı. Bu partiye Yeşil Ordu Teşkilatı da katıldı. Bu partide hem muhafaza hem tecrübe maksadı vardı. Ancak tecrübe karakteri daha açıktı. Bu parti Üçüncü Enternasyonal ile ilişkisi olup olmadığı müelliflerce münakaşa konusudur.

Türkiye'de komünist bir partinin kurulması lüzumu kabul edilip veya edilmez diye bir ortam var mıdır. Türk Milletinin bu partiyi benimseyip benimsemeyeceği durumu partinin kurulmasıyla anlaşılacağı tabii önem taşıyacaktır.

Birinci Enternasyonal 28.9.1864'de Londra'da, ikinci Enternasyonal 1889'da Paris'de, Üçüncü Enternasyonal da 1919'da Rusya'da yapılmıştır.

Komünist olmayan fakat sosyalist fikirlere sahip Hilmi bey de 1919 yılları içinde sosyalist bir Parti kurduğu söylenmektedir.

Rusya'da kurulmuş bulunan ve Merkezi Bakü'de olan Mustafa Suphi Bey idaresinde başka bir komünist partisi daha vardı. Bu parti Üçüncü Enternasyonale dahil bir parti idi.

Mustafa Suphi'nin yanında anılan partide daha Sabri Cemil, Ethem Nejat, İsmail Hakkı gibi Almanya'da kültür çalışmalarında bulunan kişiler de vardı. Ankara Hükümetinden aldıkları bir nevi müsaade üzerine Bakü'den Kars'a kadar gelmişler fakat Kars ve Erzurum'da hasmane tezahüratla karşılaşmışlardır. Bu durum karşısında Trabzon'da Rusya'ya dönmekte iken denize dökülerek öldükleri söylenmektedir.

1920 yıllarında Halk İştirakiyun, 1919 yıllarında Türkiye İşçi ve Çiftçi Sosyalist Partisi faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bunların yayın organları Aydınlık mecmuası, Kurtuluş, Orak-Çekiç idi.

Yurt dışında Türk Komünist Partisi toplantısı Viyana'da Vedat Nedim, Şefik Hüsnü isimli kişiler tarafından yapılmış, böylece Türk Komünist Partisi artık yurt dışında da çalışmalarını sürdürmeye başladığını söyleyebiliriz. Memleket içinde de Nazım Hikmet'in şiirleri aracılığı ile bu Komünist düşünce yerini korumaya çalışmıştır.

1927 yılından itibaren Komünist faaliyetler Türkiye'de tamamen reddedilmiş bulunmaktadır.

Bunun dışında Türkiye'de isimleri değişik ve Komünist düşünceleri savunan ve eylemlerine bu fikirleri karıştıran partiler kurulduğunu da biliyoruz.

İleri Jön Türkler'in yurt dışında yaptıkları faaliyetler, Vatan Partisi adı altında gizli Komünist Partisinin faaliyetleri bu cümledendir.

İddianamede açıklandığı üzere TKP, TİP ve bunların birleşimi TBKP'nin yasadışı oldukları ve, Sanıklardan;

1) NABİ YAĞCI (HAYDAR KUTLU) yasadışı TKP Genel Sekreteri ve TBKP'nin kurucusu olduğu ve bu partiler içindeki görevinin "Sevk ve İdare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler" şeklindeki sıfatı kapsadığı,

2) A. NİHAT SARGIN, yasadışı TİP Genel Sekreteri ve TBKP'nin kurucusu olduğu ve bu partiler içindeki görevinin "sevk ve İdare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler" şeklindeki sıfatı kapsadığı,

3) İddianamede adları geçen ve sanıklardan Rasim Öz'ün dışında kalan diğer yukarıda adları yazılı sanıkların yasadışı partilerin sempatzanı ve TKP'nin kayıtlı üyeleri oldukları,

4) İddianamede adı geçen sanık Rasim Öz'ün yukarıda adları geçen partilerin sempatzanı ve bu partileri öven parti programında gösterilen yasadışı durumları benimseyen ve bunu da açıkça etrafa duyuran kişiliğe sahip bulunduğu,
Görölmüştür.

SANIKLARIN ÖZGEÇMİŞLERİ

[Bu bölümde tek tek bütün sanıkların özgeçmişleri ve politik faaliyetleri ele alınıyor.]

OLAY

Olayın anlatımı : Merkezi yurt dışında olan ve yurt dışı ve yurt içinde faaliyet gösteren yasadışı partilerden TKP Genel Sekreteri NABİ YAĞCI (P.A.: HAYDAR KUTLU) ile TİP Genel Sekreteri A. NİHAT SARGIN Türkiye'ye dönerek, Türkiye'de TBKP'yi yasal olarak kurmayı amaç edineceklerini önceden, 27.10.1987 günü Türkiye'de yayımlanan gazeteler aracılığı ile halka duyurmayaya çalışarak bu yolda sansasyonel bir ortam oluşturmayı, açıkladıkları konuşmaları ile hedef aldıkları, 3.10.1987 ve 5-6-13-14.11.1987 günlü gazetelerde de bu yolda haberler çıktığı görülmüştür.

Bu açıklamaların 29 Kasım 1987 Genel Seçimlerinden önce halka duyurulmasından sonra 15.11.1987 tarihinde her iki kişi yurda geldiklerinde Cumhuriyet Savcılığımız emirleri içinde hemen gözetim altına alınmışlardır.

Sanık NABİ YAĞCI ve A. NİHAT SARGIN'ın yurtiçi ve yurt dışındaki çalışmaları, çalışmaları ile kendilerinin ve yandaşlarının

"Türkiye'de mevcut Anayasal düzeni yıkıp yerine Marksist-Leninist femele dayalı proletarya diktatöryasını"

Kurmayı amaçladıkları ve bununla gizli olarak 1919 yılından bu yana türlü isimlerle Türkiye içinde ve dışında, bazen yasal bazen yasadışı olarak kurulan partiler ile aynı yolu seçtikleri aşıkardır.

Türkiye Komünist Partisi ismi altında kurulan parti Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduğu tarihten bu yana hiçbir zaman yasal bir hüviyet göstermemiştir. Bunun nedenleri 1924-1961-1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasalarında Devlet şeklinin ve Devlet düzeninin ne olacağına açıkça gösterildiği ve bu sınır içine bu düşüncenin alınmadığıdır. Yine Türk Halkınca, bu yasal olmayan parti programının kabul edilmeyişinin düşünülmesi olayıdır.

Yurt dışında TKP ve TİP'in basıp dağıttığı ve yayın yoluyla yaptığı çalışmalar ile TKP'nin SESİ adı altında kurduğu radyo aracılığı ile kendi düşüncelerini açıklamaya devam ederek Türk Halkına kabul ettirmeye çalışması yolundaki faaliyetleri bilinmektedir.

Yurt içinde kendi düşüncesini benimsettiği kişileri partileyerek Moskova'daki Parti Okulu'na zaman zaman götürüp eğitmesi yine bu partinin bir tarz faaliyetidir.

İşte bu düşünceler ve tespitler sonucu olayımızdaki gelişmeler esas tabanı oluşturmuş ve sanıkların haklarında soruşturma açılması sonucunu doğurmuştur.

Sanıklardan NABİ YAĞCI ve A. NİHAT SARGIN'ın yurt dışındaki faaliyetleri evrak arasında mevcut dökümanlardan öğrenilmiş ve ifadeleri ile de bu durumun teyit edildiği görülmüştür.

Evrak arasında mevcut 2.12.1987 gün B-1987/983 sayılı yazımızda Adalet Bakanlığı'ndan TCK.nun 160 ve 173 üncü maddeleri gereğince,

"Sanık NABİ YAĞCI ve A. NİHAT SARGIN'ın yurt dışındaki faaliyetlerinde TCK.nun 158, 159 ve 140 ıncı maddelerinde gösterilen ve açıklanan hareketleri için"

Soruşturma yapılması bakımından izin verilmesi talebimiz uygun görülerek 3.12.1987 günlü soruşturma izni oluru alındığı, anılan iki sanık için bu yönlerden de soruşturmaya başlanıldığı malumdur.

Sanıklar aleyhine soruşturma öncesi ve soruşturma sırasında elde edilen ve dosya içerisinde görülecek olan bulgular çerçevesinde iddianamenin başlangıç kısmının genel anlatımında ve yasadışı parti faaliyetleri bölümünde olay gerekçesi açıklanarak dava konusu eylem çerçevesi çizilmiştir

bulunmaktadır.

Sanık NABİ YAĞCI ve sanık A. NİHAT SARGIN'ın ifadelerinde tespit olunan ve Türkiye'de çalışmalarının devam ettiği bildirilen diğer sanıkların da aranmasına başlanılmış ve buldukları yer Emniyet Makamlarınca ifadeleri alınan sanıklardan bazılarının halen yasadışı faaliyetleri legal kuruluş olan bazı dernekler içinde sürdürmeye çalıştıkları görüntüsü saptanmıştır.

İddianamede adı geçen ve Türkiye'de yakalanan diğer sanıkların bugün için faaliyetlerinin yasadışı TBKP programı içinde olduğu görülmektedir.

Yasadışı TKP ve TİP programlarının müşterek düşüncesini sanık NABİ YAĞCI ve A. NİHAT SARGIN'ın yurt dışında kurmayı tasarladıkları ve birleşik ortam içindeki TBKP programında görmekteyiz.

Olay sanıklarının hukuki ve cezai durumları : Olayımızda yasadışı üç parti, bu partilerin kurucuları ve neticeleri ile üyeleri konu edilmektedir.

Yasadışı TKP'nin 1919, yasadışı TİP'in 1980, kurulması tasarlanan TBKP'nin 1986 yıllarından bu yana faaliyette olduğu sezilmekte, görülmekte ve bilinmektedir.

Anılan yasadışı partilerden:

TKP'nin Genel Sekreteri olan ve parti içinde bu partinin TCK.nun 141 inci maddesinin 1 inci fıkrasında işaret edilen tarzda "sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler" şeklindeki sıfatı taşıyan sanık NABİ YAĞCI,

TİP'in Genel sekreteri olan ve parti içinde bu partiyi TCK.nun 141 inci maddesinin 1 inci fıkrasında işaret edilen tarzda "Sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler" şeklindeki sıfatı taşıyan sanık A. NİHAT SARGIN,

TKP'nin Türkiye'de üyesi olan ve haklarında bu iddianame ile kamu davası açılmış bulunan sanıklar,

Yasadışı TKP ile yasadışı TİP'in birleştirilmesi düşüncesi içinde varsayılan ve yasadışı TBKP kurucuları safında görülen ve TCK.nun 141 inci maddesinin 1 inci fıkrasında işaret edilen tarzda "Her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmaya tevessül edenler" ile "Bu kabil cemiyetlerin birkaçını sevk ve idare edenler" şeklindeki sıfatı taşıyan NABİ YAĞCI ve A. NİHAT SARGIN,

Haklarında İddianamemizde belirtilen suçlardan dolayı soruşturma icra edilmiş olduğu cihetle, bu şahısların hukuki ve cezai durumlarını açıklamadan önce, genel anlamda durumu bir kez daha anlatmada fayda görülmüştür.

TCK.nun 141 inci maddesinin,

"Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devrimine matuf cemiyetleri her ne şart ve nam altında olursa olsun kurmaya tevessül edenler veya kuranlar veya bu hususlarda yol gösterenler",

"Bu kabil cemiyetlerin birkaçını veya hepsini sevk ve idare edenler",

"Devletin siyasi ve hukuki nizamlarını topyekün yoketmek gayesini güden cemiyetleri her ne suret ve nam altında olursa olsun kurmaya tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler",

Tarzındaki ifadelerde görülür ki, sanıklardan NABİ YAĞCI ile A. NİHAT SARGIN'ın görüntülerini bize yansıtmaktadır.

Adı geçen sanıklar TCK.nun 140 inci maddesinde gösterilen fiili de işleyerek parti içi ve parti dışı faaliyetlerini de görüntülemişlerdir.

Sanıklar için iddianamede gösterilen ve cezalandırma istemini içeren TCK maddelerinin tümü ele alındığında hareketlerinin Türkiye Cumhuriyeti Devleti için hiç de içaçıcı ve faydalı şeyler olmadıkları görülmektedir.

Komünizmi övmeye aleniyet aramak da lazım değildir.

Türkiye’de Türk Halkının dışında bir Kürt Halkının olduğunu kabul ederek Türkiye’yi bölmek ve dolayısıyla bölücülük fiilinin işlendiğini kabul etmek durumu ortaya çıkmaktadır. Bu hareketleri için yine iddianamede görüleceği üzere TCK.nun 141/4 ve 142 nci maddesinin 3 üncü fıkrasındaki fiillerin varlığı kabul edilmelidir.

Yasadışı bu partilerin gayesinin,

"Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek, memleket içinde müesses, iktisadi, sosyal nizamları ortadan kaldırmak",

Olduğu düşünölmeli ve kabul edilmelidir.

Bu gayenin tahakkuku için sanıkların yaptıkları faaliyetlerin neler olduğu iddianamede açık gösterilmiştir.

Düşüncesi, hedefi, faaliyetleri açık açık belli olan bu yasadışı partilere girenlerin ve faaliyet gösterenlerin, yasal bir partiye girmek için yapılması gereken formalitelerini konumuzda aramaya, üye kayıt defterlerini ve fişlerini tespitte ve tetkike imkan olmadığı gerçektir. Lüzum da yoktur.

Ancak burada sanıkların hareketleri "Teveessül etme" şeklinde, yine ifadelerinde "Gösterildiği şekilde" oluşmaktadır.

Mevzu: partiler genelde işçi ve köylüyü bilhassa işçiyi kendilerine esas sınıf olarak seçip kabul etmişlerdir.

Bu partiler Türkiye’deki Anayasal nizamın yıkılarak yerine Marksist-Leninist bir düzen kurulması ve bu iş için de taraftar kazanılması çabası içindedirler.

Tüm sanıkların açıklandığı üzere masum kimseler olmadıkları kabul edilmelidir.

Düşüncesi Marksist-Leninist bir düzen kurmaktır. Programlarında da çalışma metodları ve stratejileri ekseriya yayın yolu ile etkileme ve eylemdir.

Genelde iddianmeye konu teşkil eden ve ceza kaidesi içine alınan fiil ve hareketlerin ilgili maddelere sokulmadan önce bu maddelerle devlet düzeni içinde himaye edilmek istenen ve dolayısıyla bu himayeye karşı olan fiil ve hareketlerin ne olabileceğini şöyle sıralayabiliriz.

Esasta devlet, "Devletin hukuki, siyasi, toplumsal veya iktisadi temel nizamlarını" himaye etmek gereğini görmüş, bunun için düzenlenen anayasada ve buna bağlı Türk Ceza Kanununda sınırı çizmiştir.

Bu sınır, "sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya veya memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal temel nizamlardan herhangi birini devirmeye matuf" cemiyetleri konumuzda partileri kurmaya teveessül etmek veya kurmak veya bunların faaliyetlerini tanzim veya sevk ve idare etmek veya bu hususlarda yol göstermektir.

Sosyal nizam deyince; "Bir cemiyetin varlığı veya devamı veya bunları sağlayan, koruyan bütün kaideleri, ayrıca sermaye ve emek sahipleri arasındaki münasebeti düzenleyen esasları ve usulleri" anlamak gerekir.

Komünizm, cemiyet içinde zümre tahakkümünü kurmak veya bir zümreyi ortadan kaldırmak isteyen bir fikir sistemidir. Komünizmde gaye, cemiyetin iktisadi ve sosyal nizamlarını devirmek

ve yerine kendi görüşüne uygun iktisadi ve sosyal bir nizam kurmaktır.

Kanun önünde herkes; "Dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin eşittir." Bunu yasaklayan ve konumuzdaki Marksist-Leninist düşünce içinde bir devlet idaresi kurmayı amaçlayan zihniyet geçerli değildir.

Anayasanın bu kaidesine karşı hareket, Anayasaya bağlı ve uygun ceza kanunda gösterilen cezalarla müeyyidelendirilmiştir.

Türk Cemiyetinin, komünistlik gibi fikir sistemleriyle mücadelesinin bir yolu da kurulmuş nizamları yıkarak onun yerine bünyesine yabancı bir nizam kurmak için yapılacak teşebbüslere karşı ceza müeyyidesi koymasındır.

Komünizm cemiyeti iktisadi ve sosyal nizamları devirmek ister. Günümüzde demokratik yoldan iktidara gelmek isteyen bilimsel düşünce bu yolu bir araç olarak seçmiştir. Sonuçta yine gayesine vasil olmak üzere kendi hareket tarzını tatbikata koymak esas düşüncesidir. Bunun için ceza kanununun maddesinde görülür ki, şiddet unsuru yoktur. Bu bakıman iddianamede konu olan ve adı geçen partilerin genel sekreterleri savunmalarında bu hususu basa basa vurgulamaktadırlar.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda Birinci Kısım, genel esaslarda devlet şeklini, devletin şekli olan Cumhuriyetin niteliklerini, devletin temel amaç ve görevlerini, yasama, yürütme, yargı yetkisini, kanun önünde eşitliği saptamış ve Anayasa'nın bağlayıcılığı ve üstünlüğünü açık açık göstermiştir. Burada hiçbir zümre ve topluma üstünlük tanınmamıştır. Yine Dördüncü Bölüm'de siyasi hakları ve ödevleri göstermiş, burada siyasi partilerin nasıl kurulacağı, partilere girme ve partilerden çıkma, partilerin uyacağı esasları sıralamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde bir siyasi partinin nasıl kurulacağı ve hangi esaslara bağlı olacağı 2820 Sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nda kaidelere bağlanmıştır. Bu kanunun 3 üncü maddesi, siyasi partilerin Anayasa'ya ve kanunlara uygun olarak kurulmasını, programlarında görüşlerini buna göre saptamasını, ayrıca Devlet ve toplum düzeni içinde ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşması amacını güden ve ülke çapında faaliyet gösteren teşkilatlar olmasını, sonuçta bu nitelikte tüzel kişiliğe sahip bulunmasını önermiştir.

Kanunun 4 üncü maddesi siyasi partilerin demokratik düzen içinde siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları olduğunu ve Atatürk İlke ve İnkılaplarına bağlılıklarını belirlemiş, ayrıca Siyasi Partilerin kuruluşu, organlarının seçimi, işleyişi, faaliyet ve kararların Anayasa'da belirtilen demokrasi esaslarına uygun olması kaidelerini koymuştur.

Anayasa'da nitelikleri belirtilen demokrasi esasları, Anayasa'nın ikinci maddesinde Devlet şekli olan Cumhuriyetin nitelikleri,

"Türkiye Cumhuriyeti toplumun huzuru milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir"

Şeklinde açıklanmıştır. Bu madde Türkiye Cumhuriyeti adıyla bir Devletin kuruluşunu, bu Devletin ve hükümetinin her türlü saltanat, şahıs ve zümre hakimiyeti şekillerini reddeden demokratik bir Devlet olduğunu da vurgulamaktadır.

Anayasa'nın başlangıç kısmında,

"Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve onun inkılap ve ilkeleri doğrultusunda"

Devlet görüşü saptanmıştır.

Bu görüş içinde bilindiği üzere Atatürk İlkelerinden biri olan Milliyetçilik;

"Aynı terbiyeyi alan, aynı bayrağı taşıyan, aynı geleneklere ve tarihe sahip olan ve aynı milli

hedef doğrultusunda birleşen insanların, varlıklarını millet olarak sürdürme ve yükseltme ilkesidir."

Türk Milliyetçiliğinin düşmanları arasında aşırı akımları da kabul ettiğimize göre,

"Komünizmle bizim milli, toplumsal ve ekonomik düzenimiz arasında farklılık vardır. Komünizm kendi amaçları, yani yayılma ve dünyayı egemenliği altına alma görüş ve anlayışı bakımından Türk Milliyetçiliğini en büyük engel sayar"

Yine Komünizm gibi faşizm de Türk Milliyetçiliğinin düşmanıdır.

Atatürk'ün esaslarını çizmiş bulunduğu Türk Milliyetçiliğine açıklık getirebilmek için şu sözlerini hatırlatmakta fayda görüyoruz.

"Biz esasen milli varlığın temellerini milli bilinçde ve milli birlikte görmekteyiz."

"Biz doğrudan doğruya milliyetperveriz, Türk Milliyetçisiyiz. Cumhuriyetin dayanağı Türk topluluğudur. Bu toplumun fertleri Türk kültürü ile ne kadar dolu olursa o topluluğa dayanan Cumhuriyet de o kadar kuvvetli olur."

"Benim milletimi tutsak etmek isteyen herhangi bir milletin de, bu isteğinden vazgeçinceye kadar amansız düşmanıyım."

"Milli Siyaset dediğimiz zaman kastettiğim anlam şudur; milli sınırlarımız içinde her şeyden önce kendi kuvvetimize dayanarak kendi varlığımızı koruyup, memleketin gerçek mutluluk ve bağımsızlığına çalışmak, gelişigüzel, aşırı istekler ardına milleti oyalayıp zarara sokmamak, uygar dünyadan, uygar insanca işlerle karşılıklı dostluk beklemek."

"Türkiye Cumhuriyeti içinde, Türk ülküsünü benimseyen her vatandaş hangi din ve mezhepten olursa olsun Türktür."

"Türk Milleti insanlık ailesinin yüksek ve şerefli bir organıdır. Bu bakımdan bütün insanlığı sever, milli çıkarlarına dokunulmadıkça, başka milletlere karşı düşmanlık beslemez ve telkin etmez. Türk Milliyetçiliği, bütün çağdaş milletlerle bir uyum içinde yürümekle birlikte, Türk toplumunun özel karakterini ve başlı başına bağımsız kimliğini korumayı esas sayar. Bu nedenle milli olmayan akımların memlekete girmesini ve yayılmasını istemez."

Yine Halkçılık ilkesine göre Türk toplumunda sınıflaşma yoktur. Eşitlik ilkesi içinde "memur, asker, tüccar, işçi ve diğer meslek grupları" Türk toplumu içinde birdir, içiçedir, bir bütündür. Milletin yaşamakta olan toplumu Türk Halkıdır. Atatürk'e göre halk Devletin insan unsurunu meydana getiren sınıfsız ve imtiyazsız bir topluluktur. Herşey halk içindir.

Bu anlayış karşısında sanıkların Türkiye'de kurmayı tasarladıkları parti programı içinde Marksist-Leninist görüşe ve kendi düşüncelerine göre bilimsel bir anlayışa bağlı partinin, esas görüşünün dolayısıyla komünizm olmasına göre, bu sistem sınıf bilincine sınıf çıkarlarına önem vermektedir. Sınıflar arası çatışmayı öngörür. Ona göre herşey işçi sınıfı içindir. Amaç işçi sınıfını toplumun her kesimine egemen kılmaktır. Bu bakımdan Atatürk inkılap ve ilkeleri ve dolayısıyla Atatürk anlayışının komünime ne denli karşı olduğu açıkça ortadadır.

Komünizm toplumsal bir sorundur. Memleketimizin durumu, toplumsal koşulları, dini ve milli geleneklerinin kuvveti, yine milletimizin hasleti komünizmin bizde uygulanmasına kesinkes müsait değildir.

Bu bakımdan dava konusu parti programları, bu partiyi kuran kişilerin serdettikleri düşünceler ve takındıkları eylemler Anayasa'mızda kabul edilmemiş hatta reddedilmekle beraber ayrıca kanunu müeyyide altına alınmıştır.

Atatürk'ün görüşlerine baktığımızda prensip olarak "Kayıtsız şartsız istiklal", "Milli birlik ve beraberlik", "Yurtta sulh cihanda sulh", sözlerinin benimsendiğini ve milletimizce de kabul edildiğini görürüz.

Atatürkçülüğün, herhangi bir yabancı siyasal akım yada ideoloji ile açıklanması mümkün değildir. Genelde ilkeler Türk Milletinin kedi düşüncelerinin, davranışlarının bir açıklaması ve görünüşüdür.

Yukarıdan beri açıkladığımız Marksist-Leninist düzene dayalı bir Devlet ve idare şeklinin mevcut Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının ilgili maddeleri ve buna uygun Siyasi Partiler Yasası içinde, bir parti olarak kurulması ve yönetilmesinin yasalara uygun olmadığı, nitekim bu düşüncenin 27.11.1980 gün 1979/31 esas, 1980/59 sayılı Anayasa Mahkemesi'nin kararı ile de yargısal yönden sınırın çizilerek açıklandığı görülmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin bahse konu kararı ve Yargıtay ile askeri Yargıtay'ın yerleşmiş kararları incelenecek olursa iddianamedeki fikirlerin yargısal yönden teyit edildiği görülecektir.

Bu bakımdan haklarında açılan kamu davası dolayısıyla sanıkların hukuki durumlarının bu şekilde tebellür edileceği kabul edilmelidir.

Yasadışı TKP ve TİP ve bunların birleşimi TBKP'nin yöneticileri olan ve TKP'nin Genel Sekreteri görevini üstlenen ve halen sürdüren sanık NABİ YAĞCI ile TİP'in Genel sekreteri görevini üstlenen ve halen sürdüren sanık A. NİHAT SARGIN'ın fiil ve hareketlerinin evrak arasında mevcut ve aşağıdaki paragraflarda açıklandığı şekilde TCK.nun 158, 159, 140, 141, 142 ve 312 inci maddelerine, diğer sanıkların ise TKP ve TBKP'nin üyesi oldukları hatta sorumlu görevleri üstlendiklerine ilişkin eylemlerinin de TCK.nun 141, 142 ve 312 inci maddelerinin ilgili fıkraları ile mütalaa edilmesi gerekmektedir.

DELİLLER

[231 sayfalık iddianamenin 172 sayfasını, yani yüzde 74'ünü kapsayan bu bölüm, TKP ve TİP'in tarihinin kısa bir özetini, her iki partinin tüzük, program ve örgüt yapıları konusundaki düşünceleri, Haydar Kutlu ile Nihat Sargin'in bu partiler içindeki görevlerini ve çok büyük bir bölümü de her iki partinin yayın organlarında yayınlanmış çok sayıda yazıdan alıntılarını içermektedir. Her iki partinin nitelikleri konusunda DGM Savcılığı'nın iddialarını yansıtan bazı bölümleri aşağıda aktarıyoruz.]

TKP amacına ulaşmak için, benimsediği stratejisini yaşama geçirebilme yolunda zaman ve şartlara göre değişen çeşitli taktikler uygulamıştır. Bu taktikler genelde silahlı hareketi ihtiva etmeyen propaganda faaliyetlerini, yığınsal kampanyaları, cephe oluşturma ve eylem birliği gerçekleştirme faaliyetlerini kapsamaktadır. (...)

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ Örgütsel faaliyetlerini paravan, örtülü, kuruluşları marifetiyle yürüttüğü gibi yukarıda açıklanan illegal örgütsel çalmışmalar şeklinde de faaliyetlerini sürdürmektedir. (...)

Türk Ceza Kanununun 141, 142 nci maddelerinin iptali, TKP'ye özgürlük, Nötron Bombasına hayır, Sıkıyönetimin kaldırılması, 1982 Anayasa Referandumu öncesi hazırlanan taslak aleyhinde anayasaya hayır kampanyalarını TKP'nin başlatıp sürdürdüğü ve aynı zamanda Türkiye'de demokratik düzene ilişkin gözlem ve istemler başlığı altında hazırlanan 1256 imzalı Cumhurbaşkanlığı ve Meclis Başkanlığı'na verilen ve Kamuoyunda aydınlar dilekçesi olarak adlandırılan konuda organizatörlüğünü TKP'nin yaptığı maddi kanıtlarla anlaşılmıştır. (...)

TKP, Sovyetler Birliği yanlısı Batı ve Doğu ülkeleri Komünist Partileri, komünist parti cephe teşekkülleri, aynı görüşü benimseyen örgüt ve kuruluşlarla ilişkilerini devam ettirmekte olup, bu ilişkilerden maddi, manevi destek, dayanışma toplantıları karşılıklı ziyaretler şeklinde yarar sağladığı, Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin yanısıra Bulgaristan, Doğu Almanya, Federal Almanya, Fransa ve Danimarka Komünist Partilerinin TKP'ye maddi yardımda buldukları anlaşılmıştır. (...)

TKP, benimsediği strateji gereği; mevcut yönetim aleyhtarı yapılan her türlü eylem ve faaliyetleri desteklemektedir. Özellikle sansasyon yaratabilecek, propoganda faaliyetlerine önemli ölçü-

de ağırlık vermektedir.

TKP'nin Türkiye'de Genel politik affın çıkarılması, kovuşturmaların sona erdirilmesi, idam cezalarının kaldırılması, politik nedenle Türkt vatandaşlığından çıkarılanların haklarının geri verilmesi ve kendilerine yurda dönme hakkının tanınması, Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddeleri ile Devlet güvenlik Mahkemeleri kanunu, olaganüstühal ve benzeri yasaların yürürlükten kaldırılması, Sendikalar ve Dernekler üstündeki Devlet denetiminin sona erdirilmesi, bütün çalışanlara grev hakkı tanınması gibi konularda TKP gerek yurtiçinde, gerekse yurtdışında protesto kampanyaları, miting ve gösteriler düzenlemek suretiyle mevcut yönetim aleyhinde yoğun propaganda çalışmalarını sürdürdüğü bilinmekte ve görülmektedir.

Türkiye'de mevcut düzen aleyhindeki her türlü olayı TKP kendi adına kullanmakta olup, örneğin Türkiye'de Şeriatçı bir düzen kurmayı amaçlayan Avrupa Milli Görüş Teşkilatının Türban konusundaki protesto faaliyetlerinde; TKP'nin, Avrupa Milli Görüş teşkilatına radyo ve basın yayın yoluyla açıkca destek verdiğinin görüldüğü ve dosya kapsamında 1 Mart 1987 tarihli Yurtdışı eki Atılım dergisinde TKP'nin yurtdışı kuruluşu olan FIDEF ile AMGT'nin eylem birliği yaptıklarına dair açıklamaların yer aldığı görülmüştür.

Türkiye Komünist Partisi'nin örgüt talimatlarını ve propaganda mesajlarını TKP'nin sesi ve Bizim Radyo ile Atılım, Sol birlik, Yeni Çağ, Yol ve Amaç, İşçi'nin Alinteri, Çağdaş ve Görüş gibi yayın organları vasıtasıyla parti kadrolarına ve bu kadrolar aracılığı ile de uygun gördükleri kesimlere ulaştırdığı dosyadaki delillerle anlaşılmıştır. (...)

Yukarıdaki tüm açıklamalardan görüleceği üzere Türkiye Komünist Partisi, Türkiye'de Marksist-Leninist temele dayalı İşçi sınıfı diktatöryasını kurmayı amaçlayan ihtilalci komünist bir parti olduğu görülmektedir. (...)

TİP yöneticileri hakkında İstanbul Sıkıyönetim Mahkemelerinde legal olarak kurulan bir parti-nin Marksist-Leninist ve bölücü illegal bir cemiyete dönüştürülmesi suçlarından TCK.nun 141 ve 142. maddesine muhalefetten kamu davalarının açıldığı ve dosyada bulunan 26.1.1984 gün ve 1982/33 esas, 1984/14 karar sayılı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı askeri Mahkemesi'nin Askeri Yargıtay'dan da geçerek kesinleşen hükmüne göre; Türkiye İşçi Partisi'nin legal olarak faaliyetini sürdürdüğü 30 Nisan 1975 tarihi ile 12 eylül 1980 tarihleri arasında Marksist-Leninist ve bölücü bir cemiyet olarak faaliyet gösterdiğinin tescil edildiği tesbit edilmiştir. (...)

Türkiye'de işçi sınıfının diğer sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye yönelik bir cemiyet olduğu ve partiyi illegal cemiyete dönüştüren parti yöneticilerinden yaklaşık 42 kişi hakkında TCK. 141 ve 142 nci maddelerinden verilen mahkumiyet kararlarının Askeri Yargıtay tarafından onanmak suretiyle kesinleştiği ve Türkiye İşçi Partisi'nin komünist bir örgüt olduğu dosyadaki delillerle görülmüştür. (...)

SONUÇ VE İSTEM

Genelde iddianame içinde incelenip kaleme alınan şekilde,

YASADIŞI TKP VE TİP AMACININ VE ÇALIŞMALARININ;

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin,

"Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk milletine ait olduğu ve bunu Millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun Anayasamızda gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icapları ile belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkılmaması",

"Hiçbir düşünce ve mülahazanın Türk Milli menfaatlerinin, Türk varlığının Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının Türülüğün tarihi ve manevi değerlerinin, Atatürk Milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğin karşısında koruma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği kutsal din duygularının, devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı",

"Anayasa'daki temel ve hak ve hürriyetlerden eşitlik ve sosyal adalet gereklerince yararlanılarak Milli kültür, medeniyet ve hukuk düzeninin değiştirilemeyeceği",

Şeklindeki Anayasal düzenini,

"İşçi sınıfına dayalı bir proleter idare şekline her halukarda dönüştürmek ve sonuç olarak Türkiye'de sosyal bir sınıfın, diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek ve diğer sosyal sınıfları ortadan kaldırmak, dolayısıyla memleket içindeki kurulu iktisadi ve temel nizamları topyekün devirerek yerine Marksist-Leninist"

Düşünceye dayalı bir komünist düzen getirmek olduğu görülmekte ve anlaşılmaktadır.

Sanıklardan, Nabi YAĞCI (Haydar KUTLU) ile A. Nihat SARGIN çalışmalarını bu iki yasadışı parti programı içinde geliştirdikleri ve yurtdışında yayımlayıp yurda da yasal olmayan yollardan sokup dağılmasını sağladıkları genellikle Atılım ve Çark-başak dergilerinde, broşür ve bildirimlerinde,

"Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin, yurtdışında itibar ve nüfuzunu kıracak şekilde devletin dahili vaziyeti hakkında yabancı memleketlerde asılsız ve mübalağalı ve kendi maksatlarına uygun ve dayalı haberler, havadisler yaydıkları ve dolayısıyla milli menfaatlere zarar verecek eylemleri işledikleri",

Tesbit edilmiştir.

Sözü edilen yayımlarda Sanık Nabi YAĞCI ve A. Nihat SARGIN'ın yasadışı bu partilerin yöneticileri oldukları görüldüğü gibi evrak arasındaki ifadelerinde de bu durumu kabul ettikleri anlaşılmıştır.

Yine sanık Nabi YAĞCI ile sanık A. Nihat SARGIN, konusu edilen dergi, bildiri ve broşürlerle ayrı ayrı her zaman ve şekilde,

"Bu hususlar sanıkların suçları açıklanırken ayrı ayrı vurgulanmış ve gösterilmiştir."

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni TCK.nun 140. maddesinde sınırı çizilen şekildeki eylem içinde, TCK.nun 158, 159. maddelerinde Türkiye Cumhuriyeti Sayın Cumhurbaşkanı'nın ve Sayın Başbakan'ın şahsında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ni daima tahkir edici şekilde konuşmalar yapıp yayımladıkları,

Sanık Nabi YAĞCI ile sanık A. nihat SARGIN, bahse konu dergi, bildiri ve broşürlerde ayrıca yayımladıkları konuşmaların içinde TCK.nun 142. maddesinin ve 1 ve 3. fıkralarındaki çizilen eylemi işledikleri, keza TCK.nun 312. maddesinin 2 ve 3. fıkralarındaki gösterilen fiili gerçekleştirdikleri,

Görülmüş ve müşahade edilmiştir.

Sanık Nabi YAĞCI ile sanık A. Nihat SARGIN savunmalarında;

"Kendi siyasi düşüncemizin gerçekleştirilmesi için, bu eylemleri yaptık ve bu eylemleri her iki yasadışı partiyi birleştirip ve adı TBKP olan yasadışı bir parti ortamı içinde göstermeye çalıştık, bugün dünyada demokrasi denince bu sistemlerin de devlet düzeni içinde görülmesi ve yasal bir parti şeklinde faaliyet göstermesinin kabul edilmesi esası vardır.

Bunun dışındaki düşüncenin de çağdışı olacağı kabul edilmelidir" diyebilirler.

Böyle bir savunma içinde gerçekleştirileceği varsayılan Marksist-Leninist düzene dayalı proleterya diktatörlüğünün, demokrasi düzeni içinde bulundurulması veya bulunmasının kabul edilmesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Anayasası ve buna dayalı hukuk düzeni içinde düşünülmesinin imkansız olacağı ve kabule şayan bulunmayacağı aşikardır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti anayasa'da belirlendiği şekilde, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Bunun için de sanıkların düşüncesini kapsayan bir düzen her halukarda Anayasa'mızda çizilen devlet düzenimize aykırı düşmektedir. Sanık Nabi YAĞCI ve A. Nihat SARGIN tarafın-

dan savunulan devlet düzeninin demokratik devlet düzeni içinde düşünülmesi yersizdir.

Çünkü, demokratik devlet düzeni ile Marksist-Leninist düşünceye dayalı devlet düzeni iki ayrı sistemdir, birbirleriyle karşıt düşünceleri içermektedir. Marksist-Leninist düşünceye dayalı komünist devlet düzeninin Anayasamızda yeri yoktur.

Yine diğer bir deyimle; Marksist-Leninist düşünceye dayalı komünist devlet düzeni içinde demokratik devlet düzenine yer olmadığı gibi, demokratik devlet düzeni içinde Marksist-Leninist düşünceye dayalı komünist devlet düzenine yer yoktur.

Bu bulgu ve düşünceler içeriğinde, sanık Nabi YAĞCI ve sanık A. Nihat SARGIN'ın hareketleri Türk Ceza Kanununda, idianamede ayrı ayrı vurgulandığı şekilde cezayı gerektirmektedir.

Bu iki sanığın dışında, sanıklardan Rasim ÖZ haricinde iddianamede adları geçen diğer sanıkların yasadışı TKP üyesi oldukları ve sanık Rasim ÖZ'ün iddianamede gösterilen eylemi dolayısıyla Türk Ceza Kanunundaki ilgili maddeye göre cezalandırılması gerekmektedir.

Bu itibarla, sanıklardan;

1) NABİ YAĞCI (HAYDAR KUTLU)'nın eylemine uyan TCK.nun 140. (17 kez), 141/1, 142/1-6 (6 kez), 142/3-6 (15 kez), 158/2-3 (5 kez), 159/1 (6 kez), 312/2-3 (4 kez), 69, 71, 74, 31, 33, 40.,

2) A. NİHAT SARGIN'ın eylemine uyan TCK.nun 140. (19 kez), 141/1, 142/1-6 (7 kez), 142/3-6 (13 kez), 158/2-3 (5 kez), 159/1 (8 kez), 312/2-3 (4 kez), 69, 71, 74, 31, 33, 40.,

3) Sanık İBRAHİM CİHAN ŞENOĞUZ,

4) Sanık NACİ GÜRSUN,

5) Sanık ADİL DEMİRCİ,

6) Sanık MUSTAFA ERDOĞAN,

7) Sanık CELAL ÖZDOĞAN,

8) Sanık MEHMET SALMANOĞLU,

9) Sanık MUSA KASA,

10) Sanık EKREM KANDEMİR,

11) Sanık MEHMET ATILLA COŞKUN,

12) Sanık MEHMET ALÇINKAYA,

13) Sanık ALİ OSMAN ŞEN,

14) Sanık AHMET CEVDET ULUDAĞ,

15) Sanık ŞEFİKA ULUDAĞ (Özkesici)

nin ayrı ayrı eylemlerine uyan TCK.nun 141/5, 31, 33.

Sanıklardan MUSTAFA ERDOĞAN, CELAL ÖZDOĞAN, MUSA KASA, EKREM KANDEMİR'in ayrıca TCK.nun 40 ıncı,

16) Sanık RASİM ÖZ'ün eylemine uyan TCK.nun 312/2,

Maddelerine göre cezalandırılmalarına karar verilmesi için duruşmalarının 2854 sayılı DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN KURULUŞ VE YARGILAMA USULLERİ HAKKINDA KANUN'UN 9, 20 maddeleri uyarınca Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesinde yapılması talep ve iddiasıyla düzenlenen evrak ve,

[İddianame burada bitmekte ve ardından hepsi bir sayfadan oluşan "Takibata mahal olmadığına dair karar" başlığını taşıyan Bölüm-II'de, Sami Ataç adlı kişinin bu davaya dahil edilme-yeceği kararı yer almaktadır.]

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

Telefon: 0203/340396
Telefax: (0)203/339229
Telex: 855367 inmed d
Adresse: Moltkestr. 45
4100 DUISBURG 1

BEM

Pressezentrale Einheit